

JIRÁSKOVÁ HRONOVÁ

Jiráskova Hronova

ČÍSLO 8

13. SRPNA 1999

DNEŠNÍ PROGRAM:

Jiráskovo divadlo v 16.30 a v 19.30 hodin

DS Domu kultury Kroměříž

D. Goggin: **JEPTIŠKY** aneb **KLÁŠTERNÍ ŠKOLA**
U NESMYSLOSRODNÝCH SESTER

Sál Josefa Čapka ve 14.00 a v 16.30 hodin

FINALISTÉ NÁRODNÍCH PŘEHLÍDEK 1998-1999

dddd - ZUŠ Děčín

O MALÉ METTE

Park A.J. v 17.00 hodin

Koncert pěveckého sboru **MACIEJE** a **MACIEJKI**

z partnerského města Bielawa, Polsko

JEDNOU LIDOVĚ

Park A.J. v 18.00 hodin

Koláž lidového vyprávění z Podkrkonoší

VYSOCKÝ ŠÍŠATA

Účinkuje: Slávka Hubačiková,

členka DS Krakonoš, Vysoké nad Jizerou

Sál Josefa Čapka v 19.30 hodin

Divadlo Na Kopečku (sekce Starý Blázni) při PL
Jihlava

R. Zimmerová, W. Kohlhaase: **RYBA VE ČTYŘECH**

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM:

Jiráskovo divadlo v 13.30 hodin

DS Domu kultury Kroměříž

D. Goggin: **JEPTIŠKY** aneb **KLÁŠTERNÍ ŠKOLA**
U NESMYSLOSRODNÝCH SESTER

Sál Josefa Čapka v 13.30 hodin

Divadlo Na Kopečku (sekce Starý Blázni) při PL
Jihlava

R. Zimmerová, W. Kohlhaase: **RYBA VE ČTYŘECH**

Jiráskovo divadlo v 18.30 hodin

Soubor **Gaudeamus** a Operetní orchestr Světla nad
Sázavou

Oskar Nedbal: **POLSKÁ KREV**

Park A.J. v 17.00 hodin

Promenádní koncert **MACHOVSKÉ DECHOVKY**

Náměstí ČSA ve 21.45 hodin

SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ

69. JIRÁSKOVA HRONOVA

O HŇOSTROJ

JE ČESKÉ AMATÉRSKÉ DIVADLO JINÉ NEŽ VAŠE?

Před blížícím se 70. ročníkem mezinárodního festivalu Jiráskův Hronov 2000 jsme tuto otázku položili čtyřem hostům ze zahraničí.

FRANZ-JOSEF WITTING,

ředitel mezinárodního festivalu v Paderbornu (SRN):

České divadlo má jiné stylistické či herecké formy než divadlo německé, francouzské či belgické. Například akcent na fyzický výraz jsme viděli první a druhý den přehlídky, zatímco v dalších dnech převažovalo spíše tradičně orientované divadlo, tak jak ho podobně dělají soubory v Německu. I u nás existují skupiny, které se snaží jít novými cestami, ale v České republice jsou takové soubory podporovány v práci dlouhodobě a výsledky se pak projevují, jako tomu bylo dnes v případě souboru z České Lípy. I když právě tento soubor jsem viděl před dvaceti lety se svěží inscenací jedné Shakespearovy hry, a její dnešní představení (Tři sestry - pozn. red.) je spíše inscenací klasickou. Mně osobně se nové formy líbí víc, myslím si, že amatérské divadlo by mělo jít svými cestami, kopírovat divadlo profesionální mu nesluší.

ARTHUR WÜTRICH,

ředitel mezinárodního festivalu v Thunu (Švýcarsko):

Existují podstatné rozdíly. Češi jsou od přírody více temperamentní, amatérské divadlo, které jsem tu viděl, je velmi kvalitní. Je mnohotvárné, intenzivní. Vaše inscenace jsou velmi složité, propracované, užívají mnoho rekvizit, mají náročnou scénografii. Snad nejpodstatnější rozdíl vidím právě v mnohem intenzivnějším uplatnění rekvizit ve vašem divadle.

KLAUS WACHSMUTH,

zástupce Durynského svazu amatérského divadla, zástupce ředitele mezinárodního festivalu v Rudolstadt (SRN):

V Hronově jsem už potřetí. Jako hlavní rozdíl mezi českým a německým amatérským divadlem cítím tady u vás touhu po výkonu, po srovnávání, soutěživost. Také hronovská přehlídka je složena z nominací z nižších soutěží a je tedy jejich vrcholem. To, co v Hronově vidím, má vysokou úroveň a být zde je pro mě divadelním svátkem. V Německu možnost srovnání jednotlivých divadelních skupin chybí, soutěžních přehlídek je velmi málo.

ROLF WENHARDT,

viceprezident asociace amatérského divadla, Bádensko-Württembersko (SRN):

To, co jsem v Hronově dosud viděl, bylo velmi intenzivní, náročné divadlo. V Německu neexistují takové předpoklady pro uměleckou kvalitu jako tady. Hronov, jak jsem se dočetl, je špička, je to výběrová záležitost z festivalů, které se konají předtím. U nás jsou soubory pozvány, účast je otevřená bez podmínek. Žádáme sice také kvalitu, ale soubory se nemusí zúčastnit žádného výběru. I když nerozumím jazyku a mám problémy s vnímáním textu, to, co jsem tady viděl, mě velmi nadchlo. My máme také mnoho dobrých skupin, ale tak obtížná témata jako tady se u nás obvykle nehrají. Nechci nikoho hanět a chci být objektivní, ale kdyby si u nás soubor vybral něco tak obtížného, neobstál by. Zdá se mi však, že v nových německých zemích je podobná tendence jako u vás.

recenze

KRITICKÉ REFLEXE PŘEDSTAVENÍ SEDMÉHO DNE PŘEHLÍDKY

Ladislav Valeš volně podle filmové předlohy Ingmara Bergmana Fanny a Alexandr

A JEŽÍŠEK UŽ DÁVNO ... RÁDOBYDIVADLO Klapý

Asi je zbytočné rozpisovať sa o predlohe, ktorá patrí ku vrcholom filmovej, ale aj scenáristickej tvorby Ingmara Bergmana, je však zaujímavé rozpísať sa o predstavení súboru z Klapý. Za provokujúci sa môže totiž považovať už samotný fakt preniesenia filmovej (presnejší termín je televízny film) predlohy na divadelné javisko. Je to jav síce nie ojedinelý, ale určite nie bežný. Je tomu pravdepodobne hlavne z toho dôvodu, že samotný akt v sebe implicitne i explicitne skrýva viaceré výrazné úskalia. Hlavným úskalím je iný spôsob budovania filmového a javiskového obrazu, z čoho automaticky vyplývajú aj iné nároky na hereckú tvorbu, na prácu s detailom, iný spôsob tvorenia rytmu umeleckého artefaktu.

Ak si inscenátori, napriek tomu, že v bulletine uvádzajú termín „volne podľa...“, výrazne neupravili pôvodný filmový scenár pre potreby divadla (pričom nemám na mysli iba jeho skrátenie), spôsobili si od prvého okamihu veľa problémov. Scénografické členenie priestoru, ktoré má nahrádzať filmovú prácu s celkom,

polocelkom, detailom atď., nielenže nestačí, ale kladie na hercov miestami až nezvládnuteľné nároky, ak sa ich výstupy odohrávajú v zadnom pláne pri horizonte, pretože pri zvolenom hereckom postupe zaniká veľa z ich gestiky a, čo sa stáva miestami veľkou prekážkou v primárnej komunikativnosti, nerozumieť ich hlasovému prejavu.

Napriek uvedenému sa im darí uveriteľným spôsobom prerozprávať príbeh rodiny Ekdahlovcov a okolia, hlavne vďaka disciplinovanému výkonu hlavne Evy Andělovej (Helena Ekdahlová), Veroniky Týcovej (Maj), Pavla Macáka (Gustav Adolf Ekdahl), Ladislava Valeša (Karel Ekdahl) a Ivany Žákovéj (Lýdie Ekdahlová). Herecky sa najväčším úskalím zdá byť postava Biskupa (Václav Frk), ktorej predstaviteľ vizuálne skoro až verne vyhovuje, ale inak jeho kreácia, napriek evidentnému úsiliu, vyznieva najmenej herecky dôveryhodne. Divácky veľmi vďačné postavy detí zatiaľ nenapĺňajú kritériá ani hry, ani hereckej premeny.

Treba však inscenátorom poľahoželať ku nielen odvahe, ale aj schopnosti (i keď nie do dôsledkov naplnenej) uviesť na javisko viac ako dvadsaťčlenný súbor a zaranžovať ho.

Veľmi problematickým sa vidí byť výber hudby, ktorá nenaplnia požiadavky na divadelnú hudbu. A za prehru, nedôstojnú inak sympatického úsilia i výsledku, považujem bulletin, ktorý radšej keby nebol.

Karol Horváth

Televízny film slávneho švédskeho režiséra patrí nesporne k jeho umeleckým vrcholom. Oblúbenosť, epická šírka a múdrosť tohto diela samozrejme provokuje, a to nielen filmárov. Vynikajúci scenár zväčša k tomu, že je ho možné ľahko a s úspechom preniesť na dosky javiska. Pretože existuje preklad celého filmového scenára, a tiež videokazety, je technicky dosť jednoduché zrekonštruovať a voľne zoradiť a zopakovať jednotlivé filmové sekvencie, a tak vytvoriť variáciu prepisu Bergmanovej témy. Filmový jazyk, jeho výrazové prostriedky sa však nutne líšia od divadelného prepisu, v ktorom je nutné vytvoriť vlastnú, originálnu divadelnú skutočnosť. To, čo môže filmový obraz prostredníctvom kamery a strihu, je veľmi ťažké preniesť na javisko. V tomto prípade nie je možné úplne rezignovať (bolo by nevyhnutné vytvoriť nový scenár - divadelnú hru) na kinematografický sled obrazov, rýchlych premien, priestorových a rytmických, nielen čo do atmosféry, nálady, ale aj čo do dĺžky jednotlivých sekvenčí. Popri týchto samozrejmych a zo scenára vyplývajúcich požiadavkách je nutné správne zvoliť žáner a herecké prostriedky.

Scénografia v tomto prepise hrá dosť dôležitú rolu, musí tento kinematografický sled udalostí umožňovať, a to najčastejšie metódou zástupného detailu za celok s výrazným a dynamickým priestorovým preskupovaním podporeným variabilným a atmosférotvorným svetelním. Scénografické riešenie Pavla

Hurycha tieto základné požiadavky len vo veľmi hrubých rysoch spĺňa.

Po prestávke je už však nedostávajúce a stereotypné a nie je schopné absorbovať epickú šírku voľne radených častí scenára, ktorý je len opakovaným radením filmových sekvenčí.

V prvej časti sa divadelný prepis, zmena prostredia, rytmu, smerovanie k rozprávačskému nadhľadu videného očami dieťaťa viac-menej darí. Svetelné zmeny, pohyb mobiliára (postele, stoličky, stoly) prebiehajú v zmysle príbehu. Herectvo vecne popisuje situáciu a netlačí na prílišnú psychologizáciu.

Druhá časť, najmä prítomnosťou postavy biskupa zťažkla, zmenila sa postupne na melodrámu bez jasných proporcií v radení jednotlivých obrazov. Dĺžka druhej časti sa postupne stáva neúnosnou a stráca rytmus. Záver s postavou policajného inšpektora sa žánrove úplne vylomil a fraškovitým komentovaním výrazne spochybil, svojím spôsobom i znížil hodnotovú výpoveď predstavenia. Záverečná tanečná bodka akoby sa pokúsila vrátiť k pôvodnému žánrovému určeniu ako v prvej časti, vytvorila však len ilustratívny záver predstavenia.

Napriek tomu, že sa súbor pustil do veľmi problematického súboja s mimoriadne hodnotnou predlohou a s problémom prenosu z jedného média do druhého, možno dosiahnutý výsledok považovať za nenaplnený pokus, nie však prehru.

Ján Zavarský

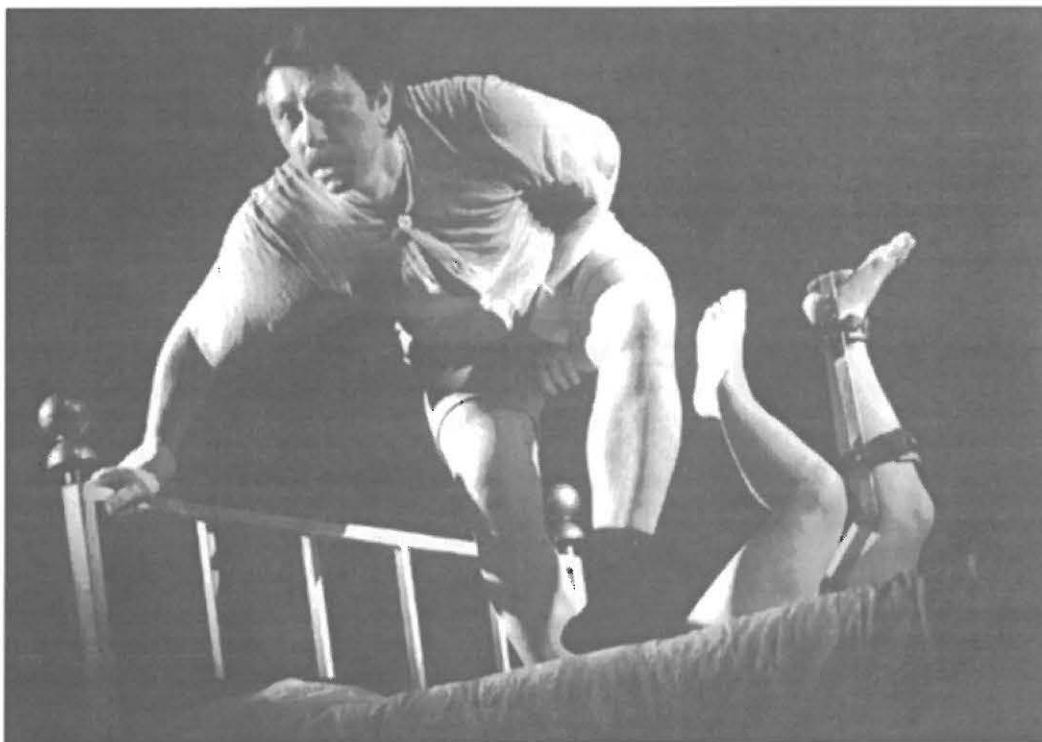
PSEUDOLOGIA PHANTASTICA

Experimentální divdýlko 12 opic Litomyšl

Před vstupem do Sálu J. Čapka mi připomenuli, že tato reflexe má být takovým popisem inscenace, aby si čtenář i třeba po pěti letech mohl udělat představu, co se na 69. JH hrálo. Nevím, zda se dá požadavek splnit, jedná-li se o Experimentální divdýlko 12 opic z Litomyšle a jeho kolektivní improvizaci Pseudologia phantastica.

Na jevišti je od portálu k portálu natažena prádelní šňůra, přes ni přehozena dvě prostěradla, za nimiž se pak příležitostně mohou skrýt aktéři, oblečení do černého, nikoli však smutečně, ale pro vyniknutí gest, a s nabílenými tvářemi pro zvýraznění mimiky. Mladí herci nastupují z hlediště při skandování „Kdopak by se Klea bál“. Tímto razantním způsobem se rozehrává necelá půlhodina slovních hříček, pohrávání si s melodií i barvou hlasu, vychutnáváním rytmu, a to vše je umocňováno pohybovými a mimickými kreacemi.

pokračování na str. 3

RÁDOBYDIVADLO Klapý: A JEŽÍŠEK UŽ DÁVNO ...

pokračování ze str. 2

Chvilí vidíme maňáskové divadlo nad bílou hranicí zástěny, aby se pak objevily tváře, ruce i celé postavy. Hraje se za prostěradly i před nimi a občas někdo odběhne zpět do hlediště.

Čtyři dívky a tři mládenci našli prvotní inspiraci pro svůj poetický kabaret (ani toto označení asi není zcela přesné!) v literárním odkazu švýcarského malíře, grafika a sochaře Paula Kleea. Zaujaly je texty, charakterizující Kleeovu uměleckou tvorbu. Uvolněné hravé slovní asociace, lehce provokující sentence a groteskní zkratka - to je výchozí materiál, který se však spojuje s vlastními nápady účinkujících v několikerém opakování a doplňování o odposlouchané banální či iritující sentence ze školního i všedního života. Metafora se prolíná s banalitou, ve správném poměru se míchá ironie, sebeironie a nadhled. Není už podstatné, zda je říkán Kleeův či jejich vlastní text. Asi nikdo s jistotou nepotvrdí, že něco zaznělo i z dadaistického manifestu T. Tzary, jak bylo avizováno v programu. Před námi je kamarádká parta, která se baví hrou, a je na nás, zda se k té hře přidáme a skvěle se bavíme, nebo se nepřidáme a pak si třeba kriticky všimneme, že ne vše je říkáno v dostatečně intenzitě a s přesnou artikulací.

A tak, milý čtenáři za pět let: byla to chytrá a uvolněná hravost, která se zdála být velice krátká, ač trvala třicet minut. A může být jen prospěšné takovou zábavu si dopřát, neboť bránice se uvolní a mozek přitom nezahálí...

Rudolf Felzmann

Kolikátý už mladý, resp. studentský soubor se představil na letošním JH, jakou další zvěř nám včera nabídly děti svého věku? Vzpomínám teď právě na liberecký Hmyz, brněnské svěřence Evy Tálské, Trdla z Vyš-

kova, Bio Desilusion královéhradeckých Jeslíček... Nyní soubor „12 opic“ z litomyšlských pedagogických škol s montáží textů Paula Kleea - s pořadem naladěným osobitou, svobodně zvolenou formou i stylem, který nic nepředstírá, chová se uvolněně a nebere ohledy na konvence, kašle na zákonitosti a pravidla hry, dovede provokovat, shazovat sama sebe a hraje si. Tu se slovy, tu se situacemi, které z nich mohou povstat. A byť jedná slovy (a škoda, že více jen s nimi), nabízí i vizuální zážitky - děvčata a kluci vypadají báječně, z ansámblu tryská rozkoš z pábení, vrstevníci v publiku jsou blažení, smíchu dostatek. Toto zacházení s jevištěm je samozřejmě více recesní než groteskní, více srandovní než nálehavé.

Studentský a začínající soubor má svého leadra a prvotního hybatele v Ondřeji Drbohlavovi, skvělém interpretovi dadaistické poezie (loni např. se stal laureátem Wolkrova Prostějova s Manifestem dadaismu Tristana Tzary...). Jeho inspirované vidění slov a smysl pro gag je základem práce souboru, který nepostrádá řadu talentů hereckých, pěveckých - Drbohlav však v rámci představení dovede ještě věci tvarovat, naplňovat a ozvláštňovat a zvyšovat tak latku - na tomto hronovském předvedení však absentoval (omluven na začátku představení, na stáži v Anglii...)

Nejpůsobivější v tomto - jakémsi poetickém kabaretu či studentské besídce - jsou samozřejmě čísla, která mají hudební strukturu, jsou parodií na techno či rap (jak mnoho se změnilo od dávného rapování pražského Vpředu, jak málo se změnilo ve vnímání publika o jednu dvě generace mladšího...) Jsou sugestivnější než vlastní interpretace či vizualizace Kleeových textů.

Publikum však baví takové prvky představení, které jsou založeny na

Loutkářský soubor ČMUKAŘI Turnov: KAŠPÁREK CHODÍ PĚŠKY

recesi, třebas ony rámuující prostředky, správně dryáčnické a často osobní, ať už odbočky s telefonováním, žárlivým posunováním rolí, generálským pochodem. Škoda, že v souboji s formováním textů Kleeových spadne leckterá pointa - měl jsem pocit, že zmíněná Drbohlavova absence poněkud otupila groteskní polohy, že nedoklapnul význam akce v systému blackoutů.

Litomyšlských Dvanácti opic si všimli už na řadě přehlídek. Na letošním Wolkrově Prostějově např. zaznamenal soubor s touto inscenací velký úspěch. Je však třeba říci, že kritéria nastavovaná při těchto různých přehlídkových událostech jsou rovněž různá. Někde respektují např. práci se slovy více než třeba divadelní významy. Kontext představení na JH nastavuje kritéria jiná, což je ovšem pouze poznámka na okraj. Domnívám se však, že o Drbohlavově partě ještě uslyšíme, že toto představení jen předznamenává zrod zajímavého souboru.

Alexandr Gregar

J. Ipser, D. Weissová, R. Zemenová:
KAŠPÁREK CHODÍ PĚŠKY
Loutkářský soubor ČMUKAŘI Turnov

Mám radost. Z krásného představení plného humoru, gagů, představení jistého a hraného s nadhledem.

Tři „povídky“ (jak je sami tvůrci nazývají) o Kašpárkovi mohou existovat samostatně a jedna je lepší než druhá.

První si vypůjčila motiv z Fausta českých lidových loutkářů a ze známého poletování čertů Kašpárkovým potouchlým pidluke a padluke. Zároveň jakoby vylezla ze staré knihovničky prvorepublikových loutkových her. Tohle a suchý humor obou protagonistů je zničitující. Přesně vystavěné a při opakování zrychlující se situace spějí k jasnému konci, herci mě ale udržují v napětí, jsou stále o krok napřed.

V další povídce se mění druh loutek - místo minimarionetek na drátku jsou tu maňásci s obrovitou javajkou. Dramaturgicky Čmukaři tentokrát vykrádají a parafrázuji Durantyho. Znovu gejzír nápadů, všechno funguje přesně, prozrazuje zkušenost a invenci. Kašpárek, ačkoli nestojí o peníze, moc ani krásnou ženu, je stejně zase nejchytřejší a spolu s myškami na to vyzrál.

Třetí příběh, byl o vegetariánském drakovi, se mi zdál o malinko slabší, ale jen ve srovnání s předchozími dvěma. To ale není všechno. Herec - Kašpar, poněkud olezlý, neoholený, ve vyruřlém kostýmu s rolíčkami - jakoby vystoupil ze Švankmajerova filmu. Pohybuje se trhaně,
pokračování na str. 4

Experimentální divdýlko 12 opic, Litomyšl: PSEUDOLOGIA PHANTASTICA

pokračování ze str. 3

přihloupě se usmívá a rád by si, místo divadla, zatroubil na trubku. Heřka - Kalupinka - mu to nechce dovolit. A tenhle vztah nás taky udržuje v napětí, vnímáme oba dva taky trochu jinak, těšíme se, jak spor nakonec dopadne. A to je snad jediná chyba celého Kašpárka, co chodí pěšky. Kašpar si zatroubí a Kalupinka ho nějak nejistě vykopne do zákulisí. Škoda, nebýt konce, tleskal bych dvakrát déle a volal bravo. Tak, tohle jsem napsal já, a tohle moje žena Michaela: Ti, kteří sázeli na jistotu, když se šli podívat na Čmukaře, se nezklamali. Zklamali se jediné ti, kteří se šli podívat na loutkové divadlo pro děti. Ale snad tím Čmukaři pomohli rozbořit další část mýtu o tom, že divadlo s loutkami a Kašpárkem především musí být nutně divadlem dětského diváka. Čmukaři se inspirovali schématem starých loutkových her, použili Kašpárkových oblíbených frází, avšak pracovali je v jiných kontextech a s velkou dávkou nadřazenosti. Jejich tři krátké „povídky“ byly tedy nejen vtipné, ale také krásně současně. A tohle řekl můj třetí syn Hynek: Už bych tam nešel. Dobrý. Líbilo se mi, že ji nesežral. Víc jsme ze sebe nedostali.

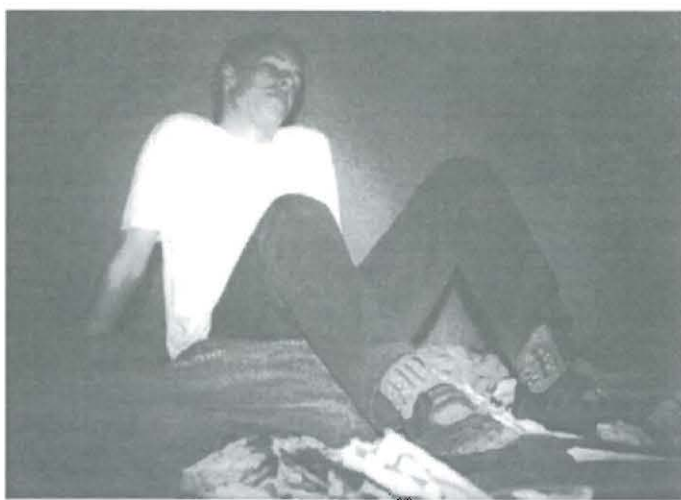
Bečkovi

Milí Čmukaři, potěšili jste mě. Takže bych velice rád potěšil i já vás. Nevím, jestli se mně to podaří tím, že na úvod tohoto psaní budu konstatovat, že jsem se znovu ve vašem představení Kašpárek chodí pěšky setkal s tím, co jsem už před léty u vás začal obdivovat a co jsem vždycky shledával ve vašich nejlepších inscenacích a čím jsem se znamenitě bavil, ale taky tak dostával cenné impulsy k přemýšlení. Velice stručně by se to dalo nazvat humorem zvláštního

osobitěho typu, který mně ohromně vyhovuje. Skoro bych tím mohl končit, ale jistá povinnost „odborníka“ mne nutí toto konstatování poněkud rozvést.

Takže: Především je asi třeba říci, že ten váš humor dovede znamenitě obracet věci naruby. Prostě si vezmete velice známou situaci - jako například „tři přání“ - a začnete ji vidět po svém. Takže Kašpárek nemá žádné přání a chce jen a jen domů do postýlky. Za druhé jste opět výborně uplatnili svou promyšlenou a bezpečnou práci s motivy. Umíte to parádně. Jedna věta, která se vytrvale opakuje, divák na ni čeká, předem se raduje a směje se už v radostné předtuše, že ta věta znovu zazní. Ono se tak stane. Leč pak přijde překvapení; ta věta se pojednou nějak promění, je sice opět na světě, ale jinak, v jiné poloze a teď teprve celý ten „motivický“ vtip dozraje, dojde ke svému vrcholu. A konečně za třetí musím důrazně připomenout, že tato práce s motivy není jen slovní, jak by to snad z předešlých řádek mohlo vypadat. Vy jste totiž loutkáři tělem i duší a umíte tuto práci s motivy převést jak do práce s loutkou, do její akce, tak do výtvarné podoby materiálu. Slovo se vám prostě bleskově transformuje v „oživenou hmotu“ a celý ten princip „motivického vtipu“ se stává rytmickým loutkovým divadlem. Důkaz nad důkazy, skoro školsky krystalicky čistý: Kašpárek v poslední scéně vytrvale nařiká, že už dlouho neviděl lidskou nohu. Pak drak sežere princeznu, nestráví ji a její boty mu čouhají z huby. A Kašpárek může říci hle, lidská noha. Divák se baví, směje se a zároveň tuší a posléze ví, že se mu dostalo dobrého loutkového divadla. Což je snad závěr, který vás, milí Čmukaři, může potěšit.

Jan Císař

Haškova divadelní společnost Jiráskova gymnázia Náchod vystoupila s dramatem Feťáci v parku Aloise Jiráska

PIŠ, CO CEJTÍŠ!

Odpovídám redakci na osobně cílenou výzvu ze Zpravodaje č. 4 a obecně pak zopakovanou všem přítomným divadelním štouralům v čísle dalším a píšu jí rychlý příspěvek. Jsem na festivalu jen jaksi „občas“ (dojždím z nedalekých Malých Svatoňovic, rodiště to bratra slavného zdejšího rodáka - pozor!, ne však Aloise ani Egona), a tak se soustředím na HronOFF. A právě večer v nočních hodinách vystoupila v betonovém divadle místního Parku A. J. Haškova divadelní společnost Jiráskova gymnázia Náchod s dramatem Feťáci.

O co šlo, vypovídá název dostatečně, rozvinut příliš nebyl. Po jevišti plném papírů a hadrů a občas za stolem a na stole (kde - nemýlím-li se - stálo několik lahví piv=českého fetu) se ploužilo, polehávalo, postávalo i sem tam posedávalo asi třináct osob gymnaziálního věku. Bez dramatické zápletky, zato za doprovodu elektricky zesílené kytary, jednou i saxofonu, a okomentované zpěvem - zřejmě autora, možná režiséra - se vyzpovídávalo ze svého „feťáckého“ pocitu v dnešním světě. „Život je boj mezi dobrem a zlem“, „život je krátký sen o milování“, „I zlý člověk je člověk“, „piš, co cejtíš“, znělo z jednotlivých replik. Nebylo v celém, asi třičtvrtěhodinovém kusu skoro žádné „přímé“ divadelní kvality - ve smyslu dramatické situace, akce, pohybového výrazu, výtvarného znaku ap. Přesto diváci v poměrně hojném počtu a chladné noci zůstávali. Něco totiž přebíjelo onu inscenační (ne)divadelnost: Gymnazisté (si) napsali, „co cejtíš“, a taky (si) to zahráli. A to není málo a to není samozřejmost. Nejen na letošním oficiálním Hronově (v Avignonu by řekl In), ale i v českém divadle. A vezmeme-li dané téma, pak už vůbec...

A ještě jedna věc mě zaujala: Dýchlo z ní - i když křehce, velmi křehce - květinové jaro naivních, černobílých, psychedelických, nádherných šedesátých let. Že by s dnešním koncem světa přicházel přece jen věk Vodnáře?

Vladimír Hulec

Dodatečně a s omluvou autorovi zařazujeme hodnocení představení, které se ztratilo při výrobě 3. čísla Zpravodaje.

Eva Tálská: **ODPADY**

I. část - Stárnutí

Stíny se vynořují ze tmy a v temnotě také mizí. On a Ona zpomalenež běží. Pohybující se manekýni s výrazem úzkosti je oblékají a svlékají: dívčí sukně se promění v ženskou, kravata je zavázána okolo krku. Několik minut ... a je odvyprávěn celý život. Několik minut ... a před námi se zjeví smrt. Zdá se, že všichni tito muži - Oni a všechny ženy - Ony běží vstříc smrti.

Studio Dům z Brna představuje v Odpadech sérii alegorických obrazů, nádherně se pohybujících malířských pláten. Pohled diváka neustále téká mezi celkem a jednotlivými detaily, kterými je představení prostoupeno. Výjimečná přesnost herců, perfektně zvládnuté rytmy těl a souvztažnost celku jsou fascinující. Divadlo jedinečné a zvláštní.

Régius Duqué,
lektor semináře „T“, Belgie

Snímek je ze včerejšího vystoupení folkového zpěváka Petera Janků.

JAK SE ŽIJE SEMINARISTŮM?

Letošní ročník Jiráskova Hronova provázejí semináře Klubu (nejen) mladých divadelníků, do kterých se už před začátkem festivalu přihlásily bezmála dvě stovky mladých adeptů divadelního umění. Běžný divák o tyto osoby téměř nezavádí, pracují intenzivně pod vedením zkušených lektorů tak trochu stranou festivalového dění, v hloučcích, jež můžete zahlédnout tu a tam v parku, většinou však v učebnách hronovských škol.

Semináře jsou rozděleny podle různých oborů a odlišeny od sebe podle písmen:

Seminář A (jako abeceda) se zabývá základní abecedou divadla, složkami inscenace a výrazovými prostředky. Lektorem je Václav Špirit.

Seminář D (jako dramaturgie) je pod vedením Kateřiny Fixové navzdory názvu spíše praktickou dílnou s důrazem na rozbor konkrétních dramatických textů.

Seminář I (jako inscenace) vede František Zborník a seminaristé se v něm učí připravovat jednoduchou inscenaci.

Seminář L (jako loutky) se týká loutkového divadla jako specifického druhu. Vedoucím je Marek Bečka.

Seminář M (jako mluva) se týká mluveného slova jako prostředku divadelního výrazu. Vede jej Rudolf Felzmann.

Divadlo jako situace situací o situaci, tak zní název **semináře N** (jako napětí), který se týká dramatické situace a jevištní metafory, nazírané jako možné cesty vytváření napětí. Vede jej Aleš Bergman.

Dílno O (jako objevování) vede Peter Janků a hledají se v ní nové možnosti divadelnosti.

Seminář PC (Problémový club) je důvěrně známý i ostatním účastníkům festivalu, stejně jako jeho lektori, kteří píšou recenze do našeho Zpravodaje.

Seminář R (jako režie) je kurzem nepraktické režie a takto neprůhledně jej pojmenoval jeho vedoucí, umělecký šéf Divadla Na zábradlí Petr Lébl.

Seminář S (jako situace) se opět týká dramatické situace, konkrétní spolupráce režiséra s hercem. Vede ho Milan Schejbal, umělecký vedoucí Divadla ABC v Praze.

A konečně pohybový **seminář T** (jako tělo), který zkoumá možnosti těla jako prostředku divadelního výrazu. Zajímavostí je lektorská účast členů divadelního studia z Bruselu Juliense Cédrica a Régiosa Duqué.

A jak jsou lektori spokojeni s průběhem svých seminářů na závěr Jiráskova Hronova? Zeptali jsme se tří z nich.

Marek Bečka, lektor semináře L: „Byla to skupina velice chytrých lidí, jak intelektuálně, tak vztahem k divadlu. Nejprve jsme si hráli

s předměty a dostávali se postupně k pojetí loutky jako znaku. Začali jsme se bavit o konkrétní hře - Shakespearově Romeovi a Julii. Pak jsme začali pracovat na etudách, s různými materiály, papírem apod. Z nich vznikne na závěr festivalu představení v parku. Pracovalo se

mi s touto skupinou velmi dobře.“

Rudolf Felzmann, lektor semináře M: „Ideálním by bylo říci, že po týdnu odtud odjíždí osmnáct lidí, kteří chápou zásady jevištní mluvy, naučili se dýchat, artikulovat a podobně. Na to je ovšem týden krátká doba. Cílem bylo pouze dát metodické pokyny, nastínit zásady, aby seminarista mohl sám dále na sobě pracovat. Součástí semináře byla práce s různými druhy dramatického textu, na základě kterého jsme prováděli hlasová cvičení.“

Václav Špirit, lektor semináře A: „Seminář jsem vedl letos poprvé a jsem velmi spokojený. Mezi patnácti členy mého semináře byli i někteří členové souborů, které zde hrají. Učili se číst inscenaci a nebáli se ani diskutovat. Mnozí chodili zároveň do Problémového klubu a vzájemně se doplňovali v názorech na představení.“

pec

Snímek je ze Semináře Aleše Bergmana

NĚKOLIK SLOV ZA SEBE

Je to zvláštní. I když jsem se narodil ve východních Čechách, nikdy jsem nebyl v Hronově. Ale sotva jsem před týdnem vystoupil z vlaku a vydal se k divadlu, rozbušilo se mi srdce. Podorlické chaloupky s černou térovou střechou, mostek s říčkou, malá fabrika s nízkým komínem, jména živnostníků z první republiky na starých fasádách, úhledné starosvětské uličky s architekturou předválečného Československa, lípy na ulicích a náměstí, to jsou neuvěřitelně přesné kulisy mého dětství, které ve mně oživilo hluboko zasuté city, pocity, prožitky. Také v rodném Vamberku je na náměstí mariánský sloup (navíc ještě mistr Jan Hus) a hotel Modrá hvězda vyzařuje stejného ducha jako měl hotel Na pětce, kde jsem měl tu čest jednoho dne přijít na tento svět.

A než jsem se s tímhle náhlým zjevením svého dětství stačil vyrovnat, přicházeli ke mně lidé, taky nějak povědomí, noví přátelé, ale i několik velmi starých přátel, s nimiž jsem se musel, po letech, málem znovu seznámat. Okamžitě jsem pocítil fenomén, o němž všichni, kdo prošli Jiráskovým Hronovem, tvrdí, že je, ať jsou to mladí, staří či ministři: je to místo nezapomenutelných setkání a přátelství.

Ale přijel jsem kvůli divadlu. Bez jakýchkoliv zdvořilostí (a bez možnosti srovnání, jsem tu poprvé)

s překvapením konstatuji, že jsem do dnešního dne zde neviděl inscenaci odrážející neznalost, nešikovnost, marnost, což se jinak na přehlídkách (i profesionálních) stává zcela běžně. Hronov je nyní reprezentativní přehlídkou nejlepšího českého amatérského divadla všech druhů, žánrů, poetik, stylů. Čeští amatéři jsou pevnou a plnohodnotnou součástí české divadelní kultury, mají schopnost využívat známé a dokonce i vyhledávat nové tvůrčí zdroje, jsou zřídlem neutuchajícího entuziasmu. Autenticita amatérů pravděpodobně těsně souzní s tím, co dnešní divák od divadla očekává a potřebuje. Divadlo se i pro dnešní mladou generaci stává neobčasnou exhibicí, ale přitažlivým způsobem života. Snad nejvíce mě udivuje a těší jen velmi volná závislost na profesionálním divadle a převažující samostatná suverenita. Tango z Lysé nad Labem bylo patrně nejlepší inscenací Mrozkovy hry z těch, které jsem zatím viděl, způsob *existence* herců skrze poetiku absurdního di-

vadla byl pro mě fascinující. Škoda, že nemůžeme Tango přivést do našeho univerzitního divadla, které bude vybudováno až za dva tři roky v barokní jezuitské koleji.

Je to jistě nespravedlivé, že se nebudu věnovat dalším inscenacím, neméně vzrušujícím. Na tomto malém prostoru chci ještě alespoň říci, že jsem potěšen zjištěním, že české amatérské divadlo po revoluci rychle obnovilo svou spontánní tvořivost a hravost, že si znovu našlo své místo na světě, že se zabývá tímto světem a jeho údělem a nikoliv samo sebou - jak to činí ti, kteří jsou fascinováni držetím „své“ moci a postrádají fantazii jako princip života.

Tahle divadelní street party mně opravdu udělala dobře. V Hronově jsem potkal dětství, přátele a divadlo. Omlouvám se za těch několik sotva patřičných slov řečených za sebe - ale konečně herci tak činí na zdejších jevištích několikrát denně, tak co.

Jiří Štefanides

PŘIJĎTE V SOBOTU DO PARKU!

Jako každý rok, představí i letos některé semináře výsledky své týdenní práce v sobotu dopoledne na několika místech v Parku Aloise Jiráska. Začíná se v deset hodin dopoledne a seminaristé očekávají hojnou účast vstřícně naladěného publika. Pro případ nepříznivého počasí je připravená i „mokrá varianta“, která by se odehrála rovněž od desáté hodiny dopoledne v Malém sále Jiráskova divadla.

red.

3. ročník .lesu amatérského divadla! aneb zatoulané .ísmeno

Máte čas v sobotu 27. listopadu od sedmi hodin večer? .akliže ano, tak vás srdečně zveme do .rahy na Karlínské náměstí 7, kde .ro vás DIVADLO (bez záruky) .RAHA na tento večer .řiravilo již třetí ročník značně neformálního !setkání! amatérských divadelníků.

Uděláte-li si čas a .řijdete-li, vězte, že se můžete těšit na s.oustu muziky všech možných žánrů, která bude hrát až do brzkého nedělního rána. .osedět a .o.ovidat si budete moci v několika dobře zásobených (a levných!) občerstvovnách. Ti, kteří se nes.okojí .ouze s .asivní zábavou si budou moci potrá.it své mozkové závity nad známými i méně známými deskovými hrami. No a samozřejmě dojde i na divadlo (koho uvidíte .onecháme zatím zahaleno rouškou tajemství).

No a jelikož doufáme, že bude nával, tak si raději zarezervujte vstupenky .ředem na telefonním čísle: 0603 44 11 50 nebo můžete zkusit e-mail: dbz@post.cz. (.ředem u.ozorňujeme, že večerní róby skutečně nejsou vyžadovány! To .ro ty, kteří .les loni absolvovali v gala.) -dřbz-

DIVADLO (bez záruky) .RAHA .ORÁDA

.LES
AMATÉRSKÉHO
DIVADLA
SOBOTA
27.11.99 v 19^h

DDM S. EKTRUM
KARLÍNSKÉ NÁM. 7
.RAHA 8

střípky

❖ Francouzský soubor Les Oranges Bleues z Les Ulis bude mít v Sále Josefa Čapka pamětní desku. Když se herci dověděli, že byli prvním divadelním souborem, který v tomto novém prostoru hrál, byli tak radostně vzrušeni, že se rozhodli uhradit náklady spojené s instalací pamětní desky, jež by tuto historickou událost navěky zaznamenala. Vida, příklad památky Mistra Aloise Jiráska stále žije, inspiruje, táhne!

❖ Málo platné, Hronov, alespoň po dobu přehlídky, dostává zjevné rysy bezstarostného života velkoměsta. V noci ze středy na čtvrtek kolem druhé hodiny noční skupinka zlaté mládeže zaujatě a rozvázně provozovala golf na trávníku před Jiráskovým divadlem. Při stejné činnosti byla spatřena téhož dne ještě v osm ráno, jen úderý do míčku už nebyly tak rázné a přesné. Úplná Amerika!

❖ Mezi hronovské „krásné sílence“ se alespoň na dva dny zařadil filmový režisér Rudolf Adler, který skrze své mladistvé divadelní prožitky zůstal divadlu věren i jako filmař: v roce 1998 získal Hlavní cenu přehlídky Academia Film Olomouc Univerzity Palackého za dokumentární film Krejča, Svoboda, Faust o vzniku Krejčovy inscenace Fausta v pražském Národním divadle.

❖ V dokonalé tajnosti se zatím podařilo uchovat letošní podobu Zlatého Aloise, trofeje, která ozdobí nejlepší inscenaci festivalu. Abychom pilně slídícím špehům ušetřili námahu, oznamujeme veřejně, že kýžený artefakt budete moci spatřit už v zítřejším čísle Zpravodaje ve fotografické reprodukci Ivo Mičkala.

❖ „Kuřata nepřijela,“ zalitoval včera jeden seminarista, který zřejmě není na JH poprvé. Neměl tím na mysli nějaký divčí soubor, ale stánek s grilovanou pochoutkou, který stával před divadlem v minulých letech. Litujícím nechť je útěchou absence početného hejna vos, které stánek provázely a svým zásahem indisponovaly několik umělců, některé dokonce ještě před výkonem.

Vydává Organizační štáb

69. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor: doc. PhDr. Jiří Štefanides, CSc.

Redaktoři: PhDr. Jaroslava Suchomelová,

Mgr. Petr Cekota

Fotograf: Ivo Mičkal

Technický redaktor: Marek Zhibo

Tisk: Grafické závody Hronov, s.r.o.

Cena: 5 Kč

Kresba: Dušan Grombařík

Odvrácená tvář přehlídky